

SLUTRAPPORT

Projektstöd inom regional utveckling

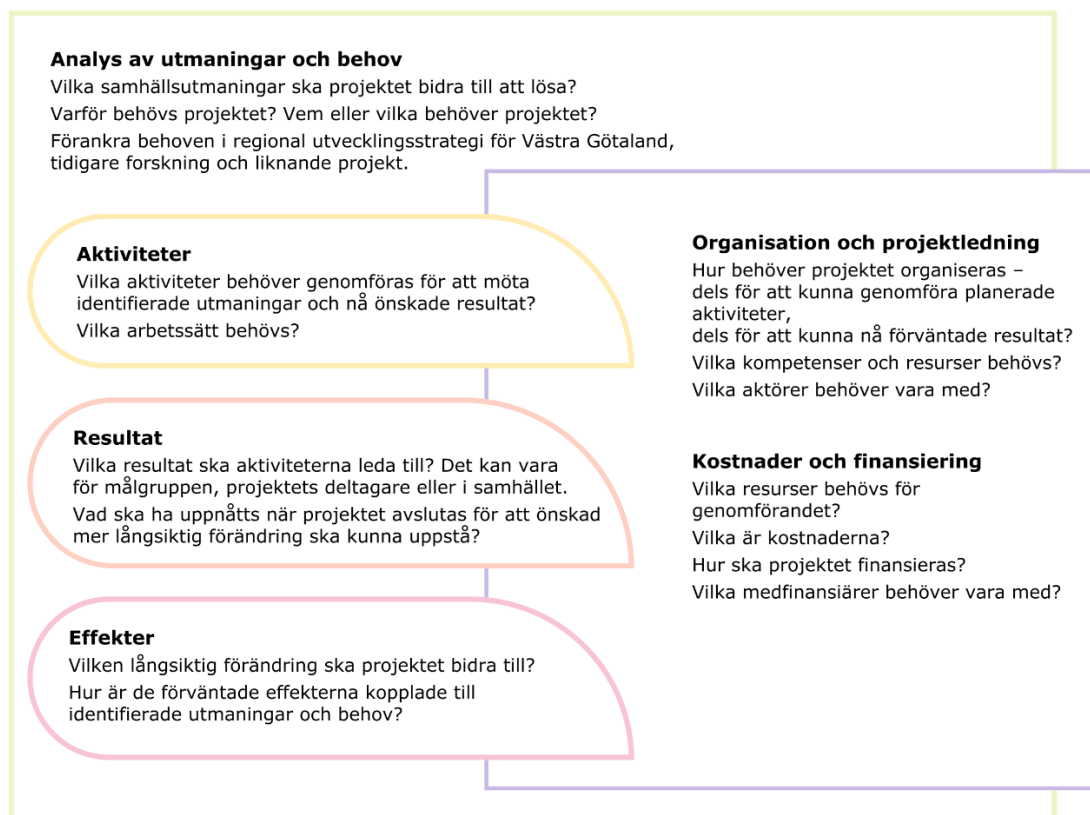
Denna blankett används för projektstöd till regionala utvecklingsprojekt inom ramen för regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030. Använd denna blankett när ni slutrapporterar projekt som beviljats projektstöd hos Västra Götalandsregionens (VGR:s) miljö- och regionutvecklingsnämnd (MRU) eller infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd (IKN).

- Slutrapporten, tillsammans med en slutrekvisition, ska ha inkommit till VGR senast två månader efter projektets slutdatum.
- Slutrapporten, tillsammans med en slutrekvisition, ligger till grund för VGR:s bedömning av projektets genomförande och resultat inför beslut om utbetalning av rekviderade medel. För att VGR ska kunna bedöma och bereda en slutrapport ska alla uppgifter lämnas direkt i denna blankett. Det räcker inte att hänvisa till eventuella bilagor.
- Slutrapporten är även underlag för den skriftliga återrapportering om projektets resultat som sker till den nämnd som beviljade projektet medel, samt för VGR:s uppföljning av insatser inom regionala utvecklingsstrategin och tillhörande program.
- Om förutsättningarna för projektet av någon anledning har förändrats så måste ni meddela VGR detta och ansöka om förändring via VGR:s webbsida för projektstöd. Den ansökan måste godkännas av VGR för att gälla.

På VGR:s webbsida för projektstöd hittar ni mer utförlig information om villkoren som gäller för projektstöd, hur ni rapporterar och hur ni ansöker om utbetalning av stöd eller om förändring i pågående projekt.

[Västra Götalandsregionens webbsida för projektstöd \(öppnas i ny flik\)](#)

I slutrapporten ska ni beskriva hur ni genomfört projektet och vilka resultat ni uppnått genom projektet. Slutrapporten ska relatera till det som står i VGR:s beslut om projektstöd samt till de uppgifter som ni angav i er ansökan. Frågorna i denna blankett utgår från denna modell:

Hit skickar ni slutrapporten

Mejla blanketten ifylld, underskriven och inskannad, tillsammans med en kopia i word-format för att underlätta handläggningen, till någon av följande e-postadresser:

För projektstöd beslutat av miljö- och regionutvecklingsnämnden, eller av tidigare regionutvecklingsnämnd eller miljönämnd:

miljo-och.regionutvecklingsnamnd@vgregion.se

För projektstöd beslutat av infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, eller av tidigare kollektivtrafiknämnd eller om projektet rör stöd till laddinfrastruktur:

infrastruktur-och.kollektivtrafiknamnd@vgregion.se

Om ni inte har möjlighet att skanna in den underskrivna blanketten går det bra att skicka den ifylld, signerad och utskriven på papper till följande adress:

Västra Götalandsregionen
Koncernstab regional utveckling
Regionens hus
405 44 GÖTEBORG

Vid frågor om slutrapporten, kontakta handläggaren inom området. Ni hittar den ansvariga handläggaren på VGR:s webbplats.

Allmänna uppgifter	
Projektets namn:	Klimat- och energismart hemma
Projektägare (organisationens namn):	Unesco Biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle
Diarienummer (framgår av VGR:s beslut):	MN 2022-00158
Tidsperiod som denna slutrapport gäller:	Från och med 2023-01-01 till och med 2023-12-31 (ÅÅÅÅ-MM-DD)
Länk till eventuell webbsida för projektet:	

Aktiviteter, genomförande och organisation
<p>Beskriv hur projektet har genomförts, organiserats och letts.</p> <p>Kommentera om det skett enligt plan i ansökan och beslut, eller vilka förändringar som gjorts.</p> <p>Lyft eventuella svårigheter eller hinder som projektet har mött vad gäller aktiviteter, genomförande och organisation.</p> <p>Frågor att använda som stöd för er beskrivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har aktiviteter genomförts enligt plan? Har det funnits några särskilda svårigheter eller hinder för genomförandet? • Har de aktörer som varit relevanta för genomförandet deltagit enligt plan, och hur har det skett? Om inte: Varför? • Har projektets målgrupp/er deltagit i aktiviteterna (delaktighet, tillgång till aktiviteter)? Om inte: Varför? • Hur har projektets genomförande kommunicerats till målgrupp? Lyft särskilda svårigheter eller hinder. • Har genomförandet tagit hänsyn till perspektiven jämställdhet, mångfald och att underlätta för personer med funktionsnedsättning? Hur i så fall? • Har genomförandet tagit hänsyn till miljö- och/eller klimatpåverkan? Hur i så fall? <p>Aktivitetserna har genomförts enligt planen.</p> <p>Planeringsarbete har genomförts i projektgruppen</p> <p>En projektlogotyp har tagits fram</p> <p>Layout av affischer och annonser har skapats</p> <p>Kommunikation om projektet har spridits genom annonser och artiklar i lokaltidningar samt gratistidningar, genom affischer, i sociala media och via biosfärområdets hemsida.</p> <p>Det har tagits fram arbetspärmar till deltagarna. De innehåller olika blad att läsa, samt att fylla i. Arbetsmaterialet utgör ett stöd för de deltagande hushållen för att tydligt se sina egna beteenden och för att tydliggöra ambitioner och framsteg</p> <p>En uppstartsträff har genomförts för projektdeltagarna tillsammans med projektgruppen. Samtal fördes om förväntningar på projektet och tankar delades om hur man kan öka sin medvetenhet och skapa varaktiga beteendeförändringar</p>

Klimatpsykologen Kata Nylén som delgett aktuell forskning om människors beteenden med tips om framgångsrika sätt att agera i omställningen. Det gjordes genom en föreläsning

En facebook sida har upprättats för intern kommunikation för projektdeltagare och projektgruppen. Den utgör ett forum för att behandla både möjligheter, men också svårigheter med att leva klimatsmart - samt hur de svårigheterna kan övervinnas

Samtliga deltagande hushåll har fått besök av en energi- och klimatrådgivare

Deltagarna har fyllt i klimatkalkylatorer

Deltagarna har försetts med litteratur: boken "Energismart : spara el och pengar" av Lasse Ejeklint

Deltagarna har fått hushållsanpassade dialogsamtal, för att identifiera nuläget och för att formulera sina kommande steg. Syftet med samtalen har också varit att ge uppmuntran och vägledning att agera på nya sätt

De deltagande hushållen har medverkat i två intervjuer var

Intervjuerierna har publicerats i Biosfärföreningens sociala media

Deltagarna har försetts med litteratur inför sommaren: boken "Naturskyddsföreningens guide till ett hållbart liv" av Johanna Stål och Eva-Lena Neiman.

Det har inte funnits några nämnvärda svårigheter eller hinder för genomförandet. Samtliga deltagande hushåll har deltagit i projektets aktiviteter och innehåll under hela projektperioden sånär som något bortfall vid något enstaka tillfälle: två av de deltagande hushållen hade inte möjlighet att vara med vid avslutningsträffen. En på grund av operation och en på grund av resa. De har dock tagit del av presentationerna i efterhand.

Publiceringen av en av intervjuerna försenades men i samband med intervju 2 publicerades båda deras istället samtidigt.

Projektets genomförande har tagit hänsyn till perspektiven jämställdhet, mångfald och att underlätta för personer med funktionsnedsättning vid allt från inbjudan som gått ut till allmänheten till val av lokaler etc.

Genomförandet har tagit hänsyn till miljö- och klimatpåverkan. Det har skett genom att tipsa om att samåka till träffar samt att projektledningens resor gjorts med biogasbil från bilpool. Föredragshållaren reste tåg mellan Stockholm och Mariestad.

Resultat

Beskriv de resultat som skapats inom ramen för projektet. Lyft även eventuella svårigheter eller hinder som projektet har mött vad gäller att nå resultat. Vi ber er även svara på ytterligare några frågor kopplat till resultat längre ner.

Viktigt! Om ni har utvärderat projektet: Bifoga utvärderingen till denna slutrapport.

Frågor att använda som stöd för er beskrivning:

- Vilka resultat har uppnåtts jämfört med vad som planerades och de förväntade resultat som ni tog upp i ansökan?
- Hur har resultaten följts upp?
- Om det faktiska resultatet skiljer sig från det förväntade: Vad är anledningen till det anser ni? Beror det på hur ni genomfört projektet, omvärldsfaktorer eller annat?
- Har några oväntade resultat eller lärdomar uppstått? Vad i så fall?
- Vem eller vilka aktörer har dragit störst nytta av resultaten – och på vilket sätt?
- Hur har projektets resultat spridits och till vem? Utgå från projektets målgrupper.
- Hur kommer projektets resultat leva vidare och göra nytta efter projektets slut? På vilket sätt och hos vem?

Om möjligt: Beskriv resultat för olika områden – till exempel resultat i projektorganisationen, hos de deltagande aktörerna, hos målgrupperna (primär och sekundär) och i samhället. Det kan även handla om ny kunskap och erfarenhet hos deltagande aktörer eller hos målgrupperna, eller om att samverka mellan nyckelaktörer har stärkts.

Resultat som uppnåtts inom ramen för projektet är:

Projektet har haft 10 medverkande hushåll som kommit från olika delar av biosfärområdet dvs Lidköpings, Götene och Mariestads kommunområden. Vi hade hoppats på fler sökande men de hushåll som varit med har visat stort engagemang och samtliga har deltagit genom hela projektiden.

Projektet har byggt på ett nytt arbetssätt med ett helhetsgrepp som genomförts under en niomånadersperiod. Processen har inneburit att deltagarna ansökte om att delta, de har fått en uppstartsträff med en föreläsning av en klimatpsykolog, erfarenhetsutbyten med andra deltagare, processledning med samtal och intervjuer. De har fått hembesök av energi- och klimatrådgivare och de har uppmärksammats i lokala media. De har fått litteratur och tid för egenstudier. Avslutningsvis har de också fått uppföljande samtal och intervjuer samt en avslutningsträff samt en avslutande enkät. Arbetssättet har också inneburit att de haft en projektpärm till stöd för projektets olika moment och för att skapa sig en helhetsbild över just sitt hushåll, sina tankar och mål. I deras pärmar finns idag både fakta, tips om länkar, noteringar från deras motivationssamtal och målsättningar, samt att de i pärmen kan läsa samtliga deltagares intervjuer. Projektmålet om att ta fram ett nytt arbetssätt har uppnåtts. Vi kan också se att vi skulle kunna plocka ut delar av projektets arbetssätt och på så sätt skapa nya kombinationer av insatser. Och att det på så sätt finns fler nya arbetssätt att ta tillvara på och använda oss av framöver.

Vid projektets avslut genomfördes en enkät med de medverkande som 8 av de 10 hushållen deltog i. Den visade att:

100% av de svarande beskriver att projektet medfört att de ökat sin medvetenhet kring att leva klimatsmart. Siffran kan ses motsvara 80% av samtliga deltagare. Projektmålet 80% har uppnåtts.

Enkäten visar också att 50% av de svarande beskriver att de minskat hushållets energi- och klimatpåverkan. 37,5% beskriver den som oförändrad. Ett hushåll har ökade siffror då en person flyttat in i en extern byggnad hos dem. Siffrorna visar att detta projekt mål ej uppnåtts inom projektiden.

100% av de svarande beskriver att projektet medfört ökad livskvalitet. Siffran kan ses motsvara 80% av samtliga medverkande. Projektmålet 80% har uppnåtts.

När det kommer till att motivera andra till förändring efter projektets avslut så uppger 50% att de gärna medverkar om möjligheter dyker upp så som exempelvis samverkan med energirådgivarna och / eller biosfärföreningen. Det skulle också kunna handla om medverkan i artiklar eller att berätta något i samband med föredrag. 37,5% uppger att de skulle kunna tänka sig det. 12,5% svarar att de inte vill det. Inom projektet har samtliga deltagande hushåll genom intervjuerna fungerat som ambassadörer för att motivera andra till förändring.

Deltagarna uppmanades vid starten av projektet att fylla i en klimatkalkylator. Vid projektets avslut och uppföljning visade det sig att 9 av de 10 hushållen gjort detta. Projektets tidsomfattning är egentligen för kort för att tydligt kunna mäta och se resultaten, även om mätningarna naturligtvis visar indikationer på hur det har gått.

En förändring har gjorts när det gäller hur deltagarna skulle skatta sig i början och slutet av projektet. För att skapa en större tydlighet och mätbarhet valde vi att låta dem genomföra en klimatkalkylator, samt att de skattar vart de befinner sig på en tiogradig skala gällande hållbara liv. Vi valde därmed att frånga skattningen vid start och slut om deras storlek på kunskap om energianvändning samt huruvida de idag motiverar andra till förändring. Ändringen gjordes för att det vid skarpt läge visade sig vara mer angeläget att göra en väl beprövad klimatkalkylator samt att det var svårt att mäta hur mycket man motiverar eller har motiverat andra. Vi bedömer att förväntat resultat därmed innebär än mer fokus på just sin egen mätbara klimatpåverkan och på huruvida man upplever att man lever ett hållbart liv.

Projektet hade som mål att nå ut till 35 000 personer via sociala media, hemsida och lokalpress. Slutsiffran för hur många som nåtts under projektiden är betydligt högre då den landar på 332 453 mottagare. Publiceringarna har skett på biosfärföreningens websida och i sociala media (facebook och instagram). Deltagarna har också uppmärksammats i lokaltidningar samt gratistidningar som delats ut till samtliga hushåll. Två av reportagen i lokaltidningarna har uppmärksammat projektdeltagarna på dess framsidor.

Fler resultat som uppnåtts är:

Flera deltagare har uttryckt att de önskar ha ytterligare träffar framöver. Med andra ord ser det ut som att projektet kommer leva vidare hos gruppen framöver.

Ytterligare två artiklar om deltagarna, projektet och hållbara tips har publicerats i januari 2024. De tidningarna går ut till totalt 91 900 hushåll.

Projektgruppens samverkan har fungerat mycket bra vilket ger ringar på vattnet för ytterligare samverkan i nya sammanhang i framtiden.

Utifrån er beskrivning ovan – vilka är de tre viktigaste resultaten från ert projekt?
Rangordna dessa från 1 till 3, där 1 är viktigast.

1. Medvetenheten kring att leva klimatsmart har ökat hos minst 80% av de medverkande hushållen.
2. Livskvaliteten har ökat hos minst 80% av de medverkande hushållen.
3. Ett nytt arbetssätt med ett helhetsgrepp som genomförts under nio månader har utvecklats, testats och visat sig ge goda effekter. Inte minst har det genererat att deltagarna på personliga sätt inspirerat fler än 330 000 mottagare under projektiden genom publicerade intervjuer och reportage.

Hur väl motsvarar projektresultatet det ni förväntade er vid projektets start?

Kryssa i en av rutorna 1–5, där 1 är lägsta betyg och 5 är högsta.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Har ni eller övriga projektdeltagare fått några särskilda insikter, lärdomar eller ny kunskap som följd av projektets genomförande? Beskriv vad det har haft för betydelse för hur projektet genomförts eller för projektets resultat.

Skulle ni – utifrån erhållna erfarenheter – ha förändrat något om ni gjort om projektet idag?

Insikter och lärdomar är att konceptet fungerat bra men det skulle kunna ha gett ytterligare djup med en träff ytterligare efter sommaren, för ännu mer ytbyte mellan deltagarna.

Effekter

Nu när projektet är avslutat: Beskriv vad ni ser krävs för att projektets resultat faktiskt ska kunna bidra till de förväntade effekter på kort och lång sikt som står i VGR:s beslut om projektstöd och som ni beskrev i er ansökan.

Vi ber er även svara på ytterligare en fråga kopplat till effekter längre ner.

Frågor att använda som stöd för er beskrivning:

- Hur ser förutsättningarna ut för att projektets resultat faktiskt kommer att bidra till tänkta effekter på **kort sikt** (1–3 år efter projektets slut) Är det något som behöver ske för att de förväntade effekterna ska uppnås?
- Hur ser förutsättningarna ut för att projektets resultat faktiskt kommer att bidra till tänkta effekter på **lång sikt** (mer än 3 år efter projektets slut)? Är det något som behöver ske för att de förväntade effekterna ska uppnås?

- Har projektets genomförande och resultat visat på några andra möjliga effekter än de som togs upp i ansökan och beslut?
- Hur kommer projektets effekter bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland?
- Kommer ert projekt att bidra till bestående effekter vad gäller jämställdhet, mångfald eller att underlätta för personer med funktionsnedsättning?
- Kommer ert projekt att bidra till bestående effekter vad gäller att begränsa miljö- och/eller klimatpåverkan?

Förutsättningarna för att de tänkta effekterna ska infinna sig inom 1-3 år ser vi som goda. Det värde som vi inte kunnat uppmäta på ett tillfredställande sätt handlar om hushållens minskade klimatpåverkan och en stor anledning till det är den korta projekttiden. Inom 1-3 år ser förutsättningarna goda ut för det.

Några deltagare i projektgruppen har uttryckt att de vill ha en fortsättning med möten inom gruppen och de har också en facebookgrupp där de kan kommunicera med varandra på ett enkelt och lättillgängligt sätt. Det är också nära till hands för fortsatta kontakter mellan deltagarna, biosfärföreningen och klimat- och energirådgivningen. Detta tillsammans med de processer som deltagarna har genomgått ser vi kan bidra till att bibehålla fokus på frågorna både på kort och lång sikt.

Spridningen i lokaltidningarna blev mycket stor. Effekterna av det är naturligtvis svårmeasurable. Men också intressant. Vi ville testa att personifiera frågorna genom att deltagarna gav konkreta exempel på insikter och åtgärder och ta tillfället i akt med projektet i en tid då många är intresserade av att minska sina energikostnader. På frågan om vi kan se andra effekter än de först tänkta så är svaret att effekten av intervjuerna och att personifiera frågorna vid den här tidpunkten blev större än väntad.

Vi ser att projektets effekter bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland i omställningen till fossiloberoende och cirkulärt Västra Götaland. Ett sätt att göra detta än mer vore exempelvis genom att växla upp med ytterligare projekt i större skala, med fler medverkande hushåll. En påbyggnad för pilotgruppen skulle också kunna ingå i en vidare satsning.

Sammanfatta hur ser ni på sannolikheten att projektet bidrar till förväntad förändring eller förflyttning – det vill säga de effekter som var målet när projektet startade.

Över förväntan (stark utveckling)

Neutralt (som ansökan)

Svara genom att kryssa i ett av följande tre alternativ:

Under förväntan (mindre stark utveckling)

Har projektet identifierat några faktorer som är avgörande (hos er, hos andra, i omvärlden) för att de förväntade effekterna faktiskt ska uppnås? Rangordna dessa från 1 till 3, där 1 är viktigast.

1. Individernas motivation till att förändra - de ansökte om platser i projektet

2. Omvärlden - klimatförändringarna samt dyra energikostnader

3. Att ingå i ett sammanhang och där kunna dela erfarenheter, tankar och insikter med varandra.

Utfall av indikatorer

Här ska ni redovisa utfall för de indikatorer som tas upp i VGR:s beslut om projektstöd.

Slutrapporteringen till VGR behöver inte innehålla uppgifter om namn på personer eller företag som ingår i utfallet av indikatorerna. Men om VGR efterfrågar det i samband med uppföljning eller utvärdering, ska ni kunna ta fram dessa uppgifter.

Om möjligt: Fördela indikatorerna på män, kvinnor respektive annat.

Indikatorer Skriv in de indikatorer som angavs i VGR:s beslut	Enligt beslut				Utfall (ackumulerat)			
	Kvinnor	Män	Annat	Totalt	Kvinnor	Män	Annat	Totalt
Antal nya metoder, verktyg och arbetsätt				1				1
Procent av deltagande hushåll som har ökat sin medvetenhet att leva klimatsmart				80%				80%
Procent av deltagande hushåll som har minskat sin energi- och klimatpåverkan				80%				40%
Procent av deltagande hushåll som beskriver att de ökat sin livskvalitet				80%				80%
Antal personer som nåtts av projektets innehåll (sociala medier, hemsida, lokalpress)				35000				33245 3

Om några indikatorer **inte** har uppnåtts – eller har uppnåtts **över förväntan** – kommentera och analysera varför.

40% av de medverkande som svarat på enkäten uppger att de minskat sin energi- och klimatpåverkan under projekttiden. Målet var 80%. Kommentar/analys: Det är svårt att tydligt se effekterna av de genomförda energi- och klimatsatser efter en så kort projektid som 9 månader. Det är 8 av 10 medverkande hushåll som medverkat i enkäten. Ett av hushållen fick under projektiden en ytterligare person i hushållet då hen flyttade hem till en byggnad på tomten vilket medförde mer energi- och klimatpåverkan än innan.

Antal personer som nåtts av projektets innehåll (sociala medier, hemsida, lokalpress).

Kommentar/analys: Resultatet är över förväntan. Projektintervjuerna genomfördes och publicerades enligt plan och lokaltidningarna var mycket intresserade av att skriva om projektdeltagarna och deras tankar kring ett klimat- och energismart hem och liv, framför allt i slutfasen då resultaten visade sig. Vi tror att timingen var bra. Frågorna är högaktuella och det var i samband med det bra att lyfta fram invånarens tankar kring frågorna.

Samarbetet med VGR och koncernstab regional utveckling

För att VGR ska få ökad kunskap om och kunna förbättra sin handläggning och vägledning till sökande och de som beviljats projektstöd ber vi er att svara på några frågor om hur ni har upplevt samarbetet med VGR och koncernstab regional utveckling.

Hur väl har koncernstab regional utvecklings vägledning och stöd fungerat under projektets gång?

Kryssa i en av rutorna 1–5, där 1 är lägsta betyg och 5 är högsta:

- 1
2
3
4
5

Hur enkelt har det varit att ansöka och rapportera?

Kryssa i en av rutorna 1–5, där 1 är lägsta betyg och 5 är högsta:

- 1
2
3
4
5

Kommentera gärna vad som fungerat bra och vad som kan bli bättre i kontakten med Koncernstab regional utveckling, vid ansökan och vid rapportering.

Hade ni genomfört projektet utan projektstöd från Västra Götalandsregionen?

Kryssa i ett svarsalternativ:

- Ja helt
 Ja delvis
 Nej
 Vet inte

Kommentera gärna ert svar på frågan om ni hade genomfört projektet utan projektstöd från Västra Götalandsregionen.

Som ideell förening har vi inte egna medel för att genomföra den här sortens satsningar utan det var helt avgörande med projektstödet.

Underskrift

Den person som undertecknar försäkrar att alla uppgifter som ni lämnat i denna slutrapport är riktiga – detta inkluderar även de eventuella bilagor ni lämnar.

2024-02-14

Helena Torsell

Datum

Underskrift av projektledare

Namnförtydligande

Telefon: 0501-755039

E-post: helena.torsell@mariestad.se

Bilagor

Det som ligger till grund för bedömningen är de uppgifter som lämnas i slutrapporten, även om det är möjligt att bifoga eventuella bilagor.

☒	Utvärderingsrapport (om sådan finns)
☐	Lägesrapport för den sista perioden (frivilligt)
☒	Sammanställning sociala media, hemsida, lokalpress
☐	
☐	